Гістарычны экскурс «Мая Радзіма - Матнявічы»

Пазакласнае мерапрыемства для вучняў 5–6 класаў

Г. І. Еўдакіменка,

настаўнік геаграфіі і працоўнага навучання першай катэгорыі

Матнявіцкага яслі-сада – базавай школы Чачэрскага раёна

Мэта: пашырыць краязнаўчыя веды вучняў пра свой населены пункт і яго ваколіцы, фарміраваць каштоўнаснае стаўленне вучняў да прыроды, сацыяльных, гаспадарчых і культурных аб’ектаў сваёй мясцовасці.

Задачы: *навучальная*: пашыраць і актуалізаваць веды вучняў пра гісторыю сваёй роднай вёскі, пра аб’екты прыроды сваёй малой радзімы;

развіваючая: развіваць увагу і памяць, уменне супастаўляць гістарычныя факты, геаграфічныя веды і свой жыццёвы вопыт і рабіць высновы;

выхаваўчая: прывіваць пачуццё патрыятызму ў адносінах да сваёй малой радзімы, стымуляваць фарміраванне адказнага і беражлівага стаўлення да прыроды роднага краю.

План мерапрыемства

1. Уступнае слова настаўніка.

2. Анкета «Наш край».

3. Гісторыя нашага аграгарадка.

4. Прагляд відэароліка «Мая Радзіма – Матнявічы» (зняты навучэнцамі старшых класаў).

5. Матнявічы – край азёраў.

6. Ода Радзіме – кніга «Матнявіцкая зорка» (складзеная з сачыненняў і малюнкаў кожнага з навучэнцаў школы).

7. Сімвалы майго краю.

8. Заключэнне.

Ход мерапрыемства

I. Уступнае слова настаўніка

Настаўнік. Вельмі часта і шмат на розных уроках настаўнікі распавядаюць вам аб нашай роднай Беларусі. І амаль ніколі не распавядаюць аб нашай роднай вёсцы. Або малая радзіма заслугоўвае не меншай увагі, чым наша краіна? Сёння мы з вамі запоўнім гэты прабел і, я ўпэўненая, што вы даведаецеся нешта новае.

II. Анкета «Наш край»

Для таго каб вызначыць, наколькі добра вы ведаеце гісторыю нашага краю, правядзём анкетаванне «Наш край».

Анкета «Наш край»

1. Ці ведаеце вы, калі ўтворана вёска Матнявічы?

2. Ці ведаеце вы гісторыю паходжання назвы вёскі?

3. Ці бывалі вы ў тых месцах, якія далі назву вёсцы?

4. Ці ведаеце вы, колькі азёр, якія ўтвараюць адзіную сістэму, ёсць у ваколіцах вёскі Матнявічы?

5. Колькі іх? ___________

6. Пералічыце іх назвы: ______________________________________

____

7. На якіх з іх вы бывалі? ____

____

8. З якой мэтай вы бывалі на гэтых азёрах?

а) прагулка, б) купанне, в) рыбалка, г) адпачынак з вогнішчам, д) проста праходзіў (ла) міма, г) паказваў (ла) гасцям.

Аналіз вынікаў анкетавання.

III. Гісторыя нашага аграгарадка

Аповед настаўніка пра гісторыю паходжання аграгарадка. Падчас аповеду навучэнцы знаёмяцца з брашурай-раскладушкай пра гісторыю вёскі.

Брашура. Заснавальнікамі і першымі жыхарамі былі людзі з прозвішчамі Халаеў, Хурбатаў і Серыкаў. Больш дакладных звестак няма.

Паводле пісьмовых крыніц вёска Матнявічы вядомая з пачатку XVIII стагоддзя як паселішча ў Рэчыцкім павеце Менскага ваяводства Вялікага княства Літоўскага. Паводле інвентара 1704 года сяло Мутневічы, 2 дыму, 3 службы, ў 1726 годзе 5 дымоў 2 службы, у Отарскім войтаўстве Чачэрскага староства. Паводле вопісу 1765 года 28 дымоў.

Пасля 1-га падзелу Рэчы Паспалітай (1772 год) у складзе Расійскай імперыі. З 1832 года дзейнічала карчма. Паводле рэвізіі 1858 года ў Чачэрскай воласці Рагачоўскага павета Магілёўскай губерні. У 1875 годзе заснаваны Смалярня завод. У 1880 годзе адчынены хлебазапасны магазін. У 1886 годзе працавалі вятрак, вадзяны млын. Паводле перапісу 1897 году дзейнічалі 4 вятракі. У 1907 году дзейнічала народнае вучылішча (134 вучня). У 1909 годзе 1027 дзесяцін зямлі. Дзейнічала бібліятэка.

У 1925 году адкрыта хата-чытальня. З 8 снежня 1926 года да 29 кастрычніка 1959 года цэнтр Матнявіцкага сельсавета Чачэрскага раёна Гомельскай (да 26 ліпеня 1930 году) акругі, з 20 лютага 1938 года Гомельскай вобласці. З 1929 дзейнічала пачатковая школа. У 1929 годзе арганізаваны калгас «Молат», працавалі цагельня, вятрак, гамарня.

У час Вялікай Айчыннай вайны ў баях за вызваленне вёскі і наваколля ў лістападзе 1943 года загінулі 33 савецкіх салдаты (пахаваны ў брацкай магіле на могілках). 103 жыхары загінулі на фронце.

Паводле перапісу 1959 года – цэнтр калгасу «Юбілейны».

З 2011 года мае статус аграгарадок. Маецца яслі-сад-базавая школа, магазін, аддзяленне паштовай сувязі, ФАП, бібліятэка, сельскі клуб.

IV. Прагляд відэароліка «Мая Радзіма - Матнявічы»

Прагляд відэароліка «Мая Радзіма – Матнявічы», запісанага ў 2011 годзе. Пасля прагляду навучэнцы параўноўваюць сённяшнюю вёску Матнявічы і тое, якім быў населены пункт некалькі гадоў таму. Ці моцна ён змяніўся?

V. Матнявічы – край азёраў

Завочная экскурсія па азёрнаму ланцугу наваколляў аграгарадка Матнявічы. Выкарыстоўваюцца маляўнічыя фотаздымкі азераў, выкананыя навучэнцамі і натсаўнікамі.

Аповед настаўніка пра гісторыю стварэння азёр, узнікнення іх назваў, геаграфічная характарыстыка іх як водных аб’ектаў.

VI. Ода Радзіме – кніга «Матнявіцкая зорка»

Аповед пра кнігу пра в. Матнявічы, створаную навучэнцамі школы ў 2012 годзе. Знаёмства з кнігай. Зачытванне асобных твораў.

VII. Сімвалы майго краю

Навучэнцам прапануецца падзяліцца на групы або ўсім разам прыдумаць і намаляваць герб або сімвал аграгарадка Матнявічы з тлумачэннем кожнага элемента малюнка.

VIII. Заключэнне

Падвядзенне вынікаў. Паўторнае правядзенне анкеты «Наш край». У гэты раз анкета праводзіцца франтальна для таго, каб навучэнцы ацанілі, наколькі павысіліся іх веды пра малую радзіму.